

Δείτε αυτή την παράσταση

> «Το γάλα» του Β. Κατσικονούρη από το Ανοιχτό Θέατρο

Οχι, ο «Φιλελευθερος» δεν είχε τερματίσει τη συνεργασία μαζί μου. Η μακρά (εμένα, τουλάχιστον, έτσι μου φάνηκε) διακοπή στη ροή των κριτικών αυτών σημειωμάτων οφείλεται στην κορύφωση της προελογικής περιόδου και στον ηλεκτρισμό της εβδομάδας του «μεσοπολέμου». Το θεατρικό τοπίο έμοιαζε άγονο, στην πραγματικότητα όμως όλα τα θεατρικά σχήματα κυοφορούσαν καινούργιες παραγωγές, απλώς δεν τολμούσαν να παραβγούν με το τηλεοπτικό σίριαλ «Ο καλός, ο κακός και ο άσχημος» (διανομή -δική σας). Τώρα όμως βρεθήκαμε στη μέση ενός θεατρικού φεστιβάλ όπου όλα ανεξαιρέτως τα θεατρικά σχήματα ξέσπασαν σε πρεμιέρες.

Δε θ' ακολουθήσω τη σειρά των «συμμετοχών». Επιλέγω να γράψω για μια παράσταση που ήταν ταυτόχρονα και έκπληξη και τέλος μακράς αναμονής. Ας δικαιολογήσω πρώτα το τελευταίο. Άκουσα για το έργο του Β. Κατσικονούρη από ανθρώπους την κρίση των οποίων εμπιστεύομαι, διάβασα κριτικές,

προσπάθησα και δεν κατάφερα να το δω στην Αθήνα παρ' όλο που το έργο δεν κατέβαινε για δυο σεζόν. Συμβαίνει, σπάνια, αλλά συμβαίνει. να διαισθάνεσαι, σμίγοντας περιγραφές από άλλους και το ένστικτό σου, ότι ένα βιβλίο, μια ταινία, μια παράσταση θα σου

Σκηνοθεσία: Αχιλλέας Γραμματικόπουλος
Σκηνικά-κοστούμια: Έλενα Κατσούρη
Παίζουν: Σοφία Καλλή, Φώτης Γεωργίδης, Λευτέρης Σαλωμίδης, Μαρία Φιακά

αρέσει πολύ, θα σε αγγίξει αλλιώς, θα μπει στη λίστα των επιλογών σου.

«Το γάλα» δεν είναι μόνο συναισθηματικά συνταραχτικό. Είναι τόσο καλογραμμένο ωσάν ο συγγραφέας του να έχει αφομοιώσει τον τρόπο του Άρθουρ Μίλλερ να είναι νηφάλιος στην τραγωδία και του Τέννεσις Γουίλλιαμς να κάνει την αγωνία του στριμωγμένου ανθρώπου τόσο μεταδοτική. Τέσσερα πρόσωπα, μια οικογένεια Ποντίων, μητέρα, δύο γιοι, η «από 'δω» αρραβωνιαστικιά του μεγαλύτερου. Όποιος μεταναστεύει, πρέπει πρώτα να πεθάνει «από 'κει» για να μπορεί να ξαναγεννηθεί «από 'δω». Και τα δύο δεν γίνονται στιγμιαία, αλλά σταδιακά και επώδυνα. Επιλογή του μεγάλου αδελφού - να ενσωματωθεί, να μεταλλαχτεί σε ντόπιο. Ο μικρός δεν χόρτασε ποτέ το «γάλα» της πατρίδας και της μάνας του, θέλει να πάει τόσο πίσω στη ζωή του που να μπει στο σώμα που τον γέννησε, πίσω στον τόπο, στο χρόνο...

Εσωτερική ισορροπία, σταδιακή κορύφωση, διεισδυτική ψυχογραφία, γλώσσα - μικτό προϊόν της εσωτερικής έκφρασης και της κοινωνικής αντανάκλασης, όλα αυτά είναι τα χαρακτηριστικά του κειμένου.

Επιστρέφω στην αρχική δήλωση - αν το κείμενο του Κα-

τσικονούρη ήταν τόσο καλό όσο το περίμενα, η παράσταση του Ανοιχτού Θεάτρου ήταν πολύ καλύτερη απ' ό,τι, το ομολογώ, περίμενα. Ο Αχιλλέας Γραμματικόπουλος έκανε εξαιρετική δουλειά ως σκηνοθέτης. Συγχρονίστηκε με το ρυθμό του κειμένου, δεν προέτρεξε ούτε άργησε στις μικροκορυφώσεις της κάθε σκηνής, δεν υπερέβαλε σε δραματικά ξεσπάσματα, δεν εκμεταλλεύτηκε μόνο την επιφάνεια του έργου, αλλά άντλησε από το βάθος του. Έκανε πολύ καλή δουλειά με τους ηθοποιούς. Πιστεύω ειλικρινά ότι η Σοφία Καλλή έπαιξε σαν ποτέ άλλοτε. Φέτος ήδη πέτυχε στον «Άμλετ Β'», αλλά τώρα παρουσιάστηκε αλτώτικη, τόσο συνειδητά συγκρατημένη απ' έξω και τόσο εσωτερική.

Η σοβαρότητα της πρόκλησης του ρόλου έκανε το Φώτη Γεωργίδη να ξεχάσει την ευκολία τηςμανιέρας. Υπήρξε κίνδυνος, δυο ρόλοι «διαταραγμένων» από μαύρες κωμωδίες στις οποίες έπαιξε ο ηθοποιός πρόσφατα («Χονδροί άνδρες με φούστες» και «Άμλετ Β'») απειλούσαν να επηρεάσουν το πλάσιμο του ρόλου του στο «Γάλα». Κι όμως ο Γεωργίδης απέδειξε τη δραματική του δύναμη, απέδειξε ότι είναι ικανός να «πιάνει» ψηλές τραγικές νότες. Και αυτός, αλλά και οι άλλοι ηθοποιοί της παράστασης, ανέβη-

καν υψηλότερα με το «Γάλα».

Ο Λευτέρης Σαλωμίδης δεν έχει ευκαιρία να ξεσπάσει, ο ήρωάς του πνίγει μέσα του τους λυγμούς, τον έρωτα, τη νοσταλγία, ο ήρωάς του αμύνεται και αφομοιώνεται ταυτόχρονα και πονάει. Τα μέσα του Σαλωμίδα λιτά και πειστικά. Παίζει καλό ντουέτο και με την Καλλή, και με τον Γεωργίδη. Η Μαρία Φιακά δείχνει την ηρωίδα της πρώτα φιλική και καλοπροαίρετη, μετά επιφυλακτική, τρομαγμένη, θύμα. Όλα αυτά με φυσικότητα, άνεση και σαν μέλος του μικρού συνόλου. Η ισορροπία μεταξύ του ατομικού και του συλλογικού παιξίματος είναι ένα από τα προσόντα της παράστασης.

Η σκηνογράφος Έλενα Κατσούρη χρειάστηκε τόσο λίγα για να πετύχει ακριβώς την ατμόσφαιρα. Το εύρημα με το παράθυρο, ο τοίχος, το τρένο, με τα φώτα του ασθενοφόρου-δείγματα καλής συνεργασίας της σκηνογράφου με το σκηνοθέτη.

Δείτε αυτή την παράσταση. Αν προτιμάμε να είμαστε τυφλοί μπροστά στα ανθρώπινα δράματα γύρω μας, ας δούμε τουλάχιστον την αντανάκλασή τους στην τέχνη. Όχι, το «τουλάχιστον» δεν ήταν σωστό. Η τέχνη ποτέ δεν είναι «τουλάχιστον».

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ